

AVSTRIJSKI MONITORJI NA DONAVI

Siena in to in ono.

Spisal profesor Andrej Plečnik.

Pozno zvečer me pripelje vlak v Sieno. Mrzlo je bilo, četudi je bilo na meji med marcem in aprilom. Nisem mislil, da je tudi v Italiji tako strupeno mrzlo in da zna mrzel veter pošteno pihati. To je bilo leta 1906., ko sem celo v Bologni dobil sneg konec marca. Ker sem moral par ur čakati na vlak, sem porabil to priliko in se peljal s tramvajem na pokopališče. V zatišju v senci med dvema zidovoma je ležal precej velik kup snega. Zavil sem se v Sieni dobro v odejo in zaspal, da morem drugi dan pošteno porabiti, da si ogledam vsaj povrhu znamenitosti. Da bi z užitkom vse točno preštudiral, bi bilo treba treh faktorjev: prvič denarja, drugič časa, tretjič vsaj enega ali dveh tovarišev. Sam potovati je samo za kratek čas prijetno; dalje časa biti v tujem kraju čisto sam nase navezan, sam hoditi po cerkvah, si ogledovati palače, obiskovati galerije in umetnine, to tako utruja dušo in telo, da bi tega ne hotel večkrat ponavljati.

Bilo je veliki četrtek; pa to se ni poznalo ne na cesti, ne v cerkvah; cerkve so bile prazne, razen

stolnice. Cerkvenci in dečki pomočniki so le ropotali, ker so skupaj znašali pri kakem oltarju cvetlice in sveče. Vse to postavljajo po tleh — kot nekak surogat naših božjih grobov. — Najprej grem gledat to, kar me je že davno vleklo v Sieno, stolnico. Človek obstrmi, ko jo zagleda zunaj, strmi, če gre okoli nje; obstrmi in se ne more nagledati, če stopi vanjo. Zidana je v gotiškem slogu in v gotovih ozirih nadkriljuje svojo sestro, stolnico v Orvietu. Gledé fasade seveda ne, orvieška je mnogo dragocenejša nego sienska.

Sienčani so hoteli pokazati, da so verni katoličani, da so svobodni, bogati republikanci, zato so jeli zidati cerkev. To je bilo v začetku XIII. stoletja. Mestni očetje so se zavzeli za štavbo. Zidali so in zidali več nego 100 let. Vsak mojster je kaj svojega pridejal; slednjič po 100 letih se mestni očetje ojunacišo, nezadovoljni s takim zidanjem, pokličejo novega arhitekta, ki pravi: Glavna ladja cerkve bodi v novi stolnici prečna ladja in cerkev naj bo zidana v gotiškem slogu. Pozneje so se Sienčani zopet